

**ZAMONAVIY TA'LIMDA INGLIZ TILI DARSLARINI
BOSHQA FANLAR BILAN INTEGRATSIYA QILISH ORQALI
TA'LIM SIFATINI OSHIRISH**

To'xtasinova Mushtariy Anvarjon qizi

Annotatsiya: Ushbu maqolada ingliz tilini o'qitishda fanlararo integratsiyaning metodik asoslari tahlil qilingan. Integratsiyaning nazariy jihatlar va uning til o'rgatishdagi amaliy qo'llanilishi haqida fikr yuritilgan. Integratsiyalashgan yondashuv zamonaviy ta'limning dolzarb masalasi sifatida talqin etiladi.

Kalit so'zlar: Fanlararo integratsiya, ingliz tili, hikoya asosida o'qitish, kasbiy lingo-didaktika, metodika, til o'rgatish, kommunikativ kompetensiya.

**IMPROVING THE QUALITY OF EDUCATION THROUGH
INTEGRATION OF ENGLISH LANGUAGE COURSES WITH
OTHER SUBJECTS IN MODERN EDUCATION**

Annotation: This article analyzes the methodological foundations of interdisciplinary integration in English language teaching. The theoretical aspects of integration and its practical application in language teaching are considered. The integrated approach is interpreted as a topical issue of modern education.

Keywords: Interdisciplinary integration, English language, story-based teaching, professional linguo-didactics, methodology, language teaching, communicative competence.

**ПОВЫШЕНИЕ КАЧЕСТВА ОБРАЗОВАНИЯ ПУТЕМ
ИНТЕГРАЦИИ КУРСОВ АНГЛИЙСКОГО ЯЗЫКА С ДРУГИМИ
ПРЕДМЕТАМИ В СОВРЕМЕННОМ ОБРАЗОВАНИИ**

Аннотация: В статье анализируются методические основы междисциплинарной интеграции в преподавании английского языка. Рассматриваются теоретические аспекты интеграции и её практическое применение в преподавании иностранных языков. Интегрированный подход рассматривается как актуальная проблема современного образования.

Ключевые слова: Междисциплинарная интеграция, английский язык, обучение на основе истории, профессиональная лингводидактика, методика, преподавание иностранных языков, коммуникативная компетенция.

Hozirgi kunda kompyuterlashtirish va axborotlashtirish davrida farzandlarimiz o'z hayotlarini yengillashtirish uchun har doim va hamma joyda kompyuterdan foydalanishlari kerak. Talabalar juda katta hajmdagi ma'lumotlarni idrok eta olishlari va qayta ishlashlari, har qanday predmet sohasida ular bilan ishlashning zamonaviy vositalari va usullarini o'zlashtirishi kerak. Umumta'lim maktabining vazifasi o'z bilimlarini hayotiy vaziyatlarda qo'llay oladigan bitiruvchini tayyorlashdir. Ushbu muammoni hal qilishning yo'nalishlaridan biri informatika va axborot texnologiyalarini boshqa umumiy ta'lim fanlari bilan integratsiyasidan foydalanish deb hisoblash mumkin. Shu nuqtai nazardan, axborot texnologiyalari nafaqat o'rganish ob'ekti, balki o'rganish vositasi va ish muhitiga aylanib bormoqda. Integratsiyaning asosiy maqsadi maktab o'quvchisi atrofidagi dunyoga yaxlit qarashni yaratish, ya'ni dunyoqarashni shakllantirishdir. Integratsiyalashgan darslar barcha maktab fanlari bilan bog'liq mavzularning teng kombinatsiyasini nazarda tutadi, ularni o'rganish bir-biriga bog'langan.

Ta'lim jarayonining yaxlit qurilishi bilan imkoniyatlar ochiladi: – integratsiya darsning informatsion imkoniyatlarini oshiradi;

– integratsiya talabalarning o'quv-bilish faoliyatini faollashtirishga yordam beradi, talabalar ijodkorligini rivojlantirishga yordam beradi, olgan bilimlarini real sharoitlarda qo'llashga imkon beradi;

– fanlararo aloqalar o'quvchiga harakat usullarini bir ob'ektdan ikkinchisiga o'tkazishga imkon beradi, bu esa o'rganishni yengillashtiradi va dunyoning yaxlitligi haqida g'oyani shakllantiradi;

XXI asr ta'limi o'z oldiga insonni har tomonlama rivojlantirishni maqsad qilib qo'ydi. Ushbu maqsadga erishishda fanlararo integratsiyaning o'rni beqiyosdir. Integratsiyalashgan yondashuv orqali o'quvchining bilimga bo'lgan qiziqishi oshadi, dunyoni yaxlit holda idrok qilishga o'rganadi. Ayniqsa, ingliz tilini o'rganishda fanlararo aloqadorlik bilimni amaliyot bilan bog'lashga, tilni hayotiy kontekstda qo'llashga zamin yaratadi. "Integratsiya" so'zi lotincha "integer" — butunlik, yaxlitlik degan ma'noni anglatadi.

Zamonaviy ingliz tili darslari faqat grammatikani o'rganish bilan chegaralanmaydi. Til – bu aloqa vositasi, u hayotdagi turli sohalar bilan bog'liq holda o'rgatilgandagina o'z samarasini ko'rsatadi. Masalan, "Kuz" mavzusida o'qish, tabiatshunoslik, rasm, matematika va mehnat darslarini integratsiyalab o'tkazish orqali o'quvchi mavzuni chuqurroq anglaydi va uzoq eslab qoladi. Bu kabi integratsiyalashgan darslar mavzuni faqat ingliz tilida emas, balki boshqa fanlar nuqtayi nazaridan ham o'rganishga imkon beradi, bu esa bilimlarni turli kontekstlarda qo'llashga yordam beradi. Shuningdek, ingliz tili darslarida geografik nomlar, ilmiy atamalar, tarixiy sanalar, matematika tushunchalarini integratsiya qilish orqali darslar ko'p tomonlama mazmunga ega bo'ladi. Bu yondashuv o'quvchilarni o'qishga qiziqtiradi, darsga faol jalb qiladi va ularning ongida mustahkam bilimlar tizimini shakllantiradi. Fanlararo yondashuv o'quvchilarning tanqidiy va tizimli fikrlash ko'nikmalarini rivojlantirishda ham muhim rol o'ynaydi. Chunki bu yondashuv orqali o'quvchi til vositasida muayyan fanga oid muammolarni

tushunadi, tahlil qiladi va ularga ijodiy yechimlar topishga harakat qiladi. Masalan, ekologik muammolar mavzusida dars o'tishda o'quvchilar nafaqat yangi lug'atlarni o'rganadi, balki atrof-muhit muhofazasi, global isish, iqlim o'zgarishi kabi dolzarb muammolar haqida ham chuqur fikr yuritadi. Bundan tashqari, fanlararo integratsiya o'quv jarayonini hayotiy va mazmunli qiladi. O'quvchilar ingliz tilini amaliyotda, real hayotdagi holatlarda qanday qo'llash mumkinligini tushunib yetadi. Bu esa ularni tilni o'zlashtirishga kuchli ichki motivatsiya bilan undaydi. Shunday qilib, ingliz tili darslari boshqa fanlar bilan uyg'un holda olib borilganda, nafaqat til o'rganiladi, balki o'quvchilar atrofdagi dunyoni ingliz tili orqali anglay boshlaydi.

Integratsiyalashgan yondashuv darslarda uzviylik, tushunchalarning yaxlit ko'rinishda berilishi, ko'p tomonlama o'zaro bog'liqlikni ta'minlaydi. Bunday darslar o'quvchilarda ekologik ong, estetik did, vatanparvarlik va axloqiy tarbiyani shakllantirishga xizmat qiladi. Masalan, ingliz tilidagi ekologik matnlar orqali nafaqat til, balki atrof-muhit muhofazasi haqidagi bilimlar ham o'zlashtiriladi. Integratsiya o'quvchini faol o'rgatuvchi subyektga aylantiradi. O'quvchi faqat bilim oluvchi emas, balki ularni mustaqil o'zlashtiruvchi, tahlil qiluvchi, yaratishga qodir shaxs sifatida shakllanadi. Bu esa shaxsga yo'naltirilgan ta'limning asosiy tamoyillaridan biridir. Fanlararo integratsiya nafaqat o'quv dasturlarining samaradorligini oshiradi, balki o'quvchining bilimlarni hayotda qo'llash, tanqidiy va ijodiy fikrlash, hamda o'z mustaqil fikrini ifodalash kompetensiyalarini rivojlantiradi. Ingliz tilini boshqa fanlar bilan bog'lab o'qitish orqali til o'rganish jarayoni yanada qiziqarli, mazmunli va samarali bo'ladi. Shu sabab, har bir til o'qituvchisi o'z metodikasiga fanlararo integratsiyani tatbiq etishi zarurdir. Bu jarayon orqali o'quvchi nafaqat tilni, balki dunyoni tushunishni o'rganadi.

Adabiyotlar ro'yxati:

1. Светловская Н.С. Интеграция в обучении: теоретикометодологические основы. – М.: Педагогика, 1989. – 142 с.
2. Бакарева Л.Н. Межпредметные связи как основа интеграции школьных предметов. – Казань: Казан. пед. ин-т, 1992. – 96 с.
3. Колягин Ю.М. Интеграция как цель и средство обучения // Вопросы философии. – 1990. – №4. – С. 112–117.
4. Крупченко А.К., Кузнецов А.Н. Основы профессиональной лингводидактики: монография. – М.: Академия АПК и ППРО, 2015. – 232 с.
5. Дадамирзаев Г., Файзуллаев Қ.М. Фанлараро боғланишининг муҳандислик таълимидаги ўрни // Педагогика фанлари журнали. – 2016. – №2. – Б. 10–13.
6. Комёнский Я.А. Великая дидактика. – М.: Просвещение, 1982. – 400 с.
7. Ушинский К.Д. Человек как предмет воспитания. – М.: Академия, 1996. – 368 с.
8. Песталоцци И.Г. О методах преподавания: избранные педагогические сочинения. – М.: Педагогика, 1981. – 272 с.
9. Сухомлинский В.А. Сердце отдаю детям. – Киев: Радянська школа, 1982. – 383 с.
10. Смирнова Э. Интегрированное обучение в начальной школе. – М.: Учпедгиз, 2010. – 215 с.